

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 64 0 Mal 037348 17 Spp
Sarajevo, 20.07.2017. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Širokom Brijegu za rješavanje spornog pravnog pitanja od 08.06.2017. godine, na osnovu odredbe člana 61. d) Zakona o parničnom postupku¹, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², u sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 20.07.2017. godine, donio je slijedeću:

ODLUKU

Odbija se zahtjev Općinskog suda u Širokom Brijegu za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 64 0 Mal 037348 Mal 2, koje glasi:

Na kome je teret dokazivanja kada je tužba podnesena na osnovu Zakona o zabrani diskriminacije, kao u konkretnom slučaju, da li na tužitelju ili na tuženom, te da li se šteta zbog diskriminacije utvrđuje navedenim zakonom, a visina štete tužiteljice ocjenjuje temeljem navedenog zakona i člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, na osnovu činjenica utvrđenih u istom postupku?

O b r a z l o Ź e n j e

Ovaj sud je dana 08.06.2017. godine zaprimio zahtjev Općinskog suda u Širokom Brijegu za rješavanje spornog pravnog pitanja u smislu odredbe člana 61. a) Zakona o parničnom postupku, nakon što je sudija prvostepenog suda je dana 06.06.2017. godine donio rješenje kojim je odlučio da zastane sa postupkom u ovoj pravnoj stvari dok Vrhovni sud Federacije BiH ne riješi prethodno pravno pitanje.

Kao razlog za podnošenje zahtjeva je navedena činjenica da se pred prvostepenim sudom vodi više parničnih postupaka (navedeni su brojevi sedam predmeta, uključujući i

¹ „Službene novine FBiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik BiH“ broj 66/12 i 40/14

predmetni) u kojima je tužena Općina Posušje, zbog diskriminacije (član 2, 3 i 6. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije)³.

Iz stanja u spisu prvostepenog suda proizlazi da je tom sudu dana 15.05.2015. godine podnesena tužba sa zahtjevom za naknadu štete uzrokovane povredom prava zaštićenih Zakonom o Zabrani diskriminacije, u kojoj se traži da sud obaveže tuženu da isplati tužiteljici iznos od 2.990,00 KM, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom. Tužiteljica tvrdi da joj je grubo povrijeđeno pravo na jednako postupanje, iz razloga što tužena očigledno vrši diskriminaciju na način da vrši isplate potraživanja na osnovu sudskih presuda koje su donesene u 2014. godini, a ne želi izvršiti pravomoćnu i izvršnu presudu Općinskog suda Široki Brijeg broj 64 0 P 003750 08 P od 15.11.2010. godine, kojom je obavezana da tužiteljici isplati iznos od 2.350,00 KM, zajedno sa sporednim potraživanjima.

Prvostepeni sud je u ovom predmetu donio presudu broj 64 0 Mal 037348 15 Mal od 23.12.2015. godine, kojom je utvrdio da je tužena povrijedila pravo tužiteljice na jednako postupanje i obavezao tuženu da na ime nematerijalne štete zbog diskriminacije isplati tužiteljici iznos od 2.990,00 KM, zajedno sa zateznim kamatom i troškovima parničnog postupka. Nakon što je ta presuda rješenjem Županijskog suda Široki Brijeg broj 64 0 Mal 037348 16 GŽ od 10.03.2017. godine ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje, tužiteljica je predložila da se predmet dostavi ovom sudu radi rješavanja spornog pravnog pitanja. Prvostepeni sud je prijedlog tužiteljice prihvatio, iz razloga što je nakon donošenja drugostepene odluke došao u dilemu da li se u konkretnom slučaju primjenjuje Zakon o zabrani diskriminacije, kao *lex specialis*, ili se u pogledu primjene pravila o teretu dokazivanja trebaju primijeniti odredbe Zakona o parničnom postupku, te da li su za rješavanje zahtjeva za naknadu štete, pored Zakona o zabrani diskriminacije, relevantne i odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

U obrazloženju rješenja prvostepenog suda od 06.06.2017. godine, koje je dostavljeno ovom sudu uz spis prvostepenog suda, radi postupanja po zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja, iznesen je stav prvostepenog suda da je tužbeni zahtjev tužiteljice u ovom predmetu postavljen u skladu sa odredbama člana 12. Zakona o zabrani diskriminacije i člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, te da tuženi u ovom postupku ničim nije dokazao da nije došlo do diskriminacije, iako je to u smislu odredbe člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije u ovom postupku bio dužan dokazati.

Odredbom člana 61. a.) ZPP propisano je da ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije BiH radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

³ „Službeni glasnik BiH“, broj 59/09 i 66716

Općinski sud u Širokom Brijegu u ovom slučaju traži od Vrhovnog suda Federacije da mu pomogne riješiti dilemu koje pravo da primijeni u rješavanju predmetnog spora, tako što će odgovoriti na pitanje na kome je teret dokazivanja činjenica u postupku po tužbi za zaštitu od diskriminacije, i koje je pravo mjerodavno za rješavanje zahtjeva za naknadu štete. Odgovor na to pitanje se, međutim, nalazi u jasnim odredbama člana 12 i 15. Zakona o zabrani diskriminacije, te opštim pravilima o naknadi štete i odredbi člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, koje u potpunosti rješavaju postavljenu dilemu, i čijom se pravilnom primjenom rješava predmetni spor.

Polazeći od pravila da sud poznaje pravo (*jura novit curia*) prvostepeni sud ima obavezu da primijeni pravo na utvrđene činjenice u konkretnom predmetu, a u ovom slučaju i da postupi u skladu sa odlukom drugostepenog suda, odnosno navede svoje razloge u vezi sa odlučnim činjenicama, i pravilno obrazloži donesenu odluku.

Pored toga, u konkretnom slučaju, iz odluke drugostepenog suda ne proizlazi različito pravno shvatanje u pogledu primjene pravila o teretu dokazivanja, nego da se od prvostepenog suda traži da utvrdi sve činjenice koje su od značaja za pravilnu primjenu materijalnog prava, pa se ne može govoriti ni o različitoj sudskoj praksi ili potrebi da se zauzme jedinstven pravni stav, što je također jedan od uslova da bi se neko pravno pitanje koje rješava prvostepeni sud moglo smatrati spornim pravnim pitanjem.

Budući da se sporna pitanja na koje se odnosi zahtjev prvostepenog suda, u ovom slučaju rješavaju pravilnom primjenom materijalnog prava, proizlazi da intervencija revizijskog suda na predloženi način nije opravdana. Zbog toga je ovaj sud ocijenio da postavljeno pitanje nije sporno pravno pitanje koje ima u vidu odredba člana 61. a) Zakona o parničnom postupku, pa je na osnovu odredbe člana 61. d) stav 2. istog zakona odlučio kao u izreci.

Predsjednik Građanskog odjeljenja:
Zdravka Grebo-Jevtić, s.r.